Ն՝ 9035 — 25 ԱՊՐԻԼ, Կիրակի. 8 ՄԱՅԻՍ 1915 — ՀՈՒՄԱՆ ԷՐԹԷՍԻ — 25 ՆԻՍԱՆ 1331 — 31ԻՆՃԻ ՏԵՍԵԼ

ՅԱՇԽՈՐ ԻՄԹԻԶԱՂ ՎԷ ՄԻՍՏԻՐԻ
ՏԱՎՈՒ ՎԷՐԻԼԻ
ՅԱԿՈԲ ՃԻՎԷԼԷԿԵԱՆ

Միւսսպի
ՏԻՐՈՒԱՆ ՃԻՎԷԼԷԿԵԱՆ
Թարիխի թեսսիսի 1877

Գ. ԳԻՐ ՀԼԻ ԴԱՏԱՐԱՆ
Ն. 49

Կազէթայս այիս մէվսես հազգրնտա տահիպի իմթիյազա միւրաճաաթ օլրնըր։ Մագպուզլար սահիպի իմթիյազրն իմգասրնը վէ իսարէխանէնին մէսնուրը մախսուսրնը տամիլ օլմալը տր։ Տէրճ օլրնմայան էվրագ իստէ օլրնմազ։ Իյանաթ էրայիթի միւրէսսիլի իլէ նէտէր օլունուր։

ՃԷՐԻՏԷԻ ՇԱՐԳԻՅԷ

ԲՕԼԻՖԻԳԻՃԷ, ՄԻԼԼԻՃԷ, ԹԻՒՃԱՌԻՃԷ ՎԷ ՍԱՐՐԱՖԻՃԷ

20 ԲԱՐԱ — ԵԷՎՄԻ ՍԷՐՊԼԻՍԹ ԿԱԶԷԹԱ — 20 ԲԱՐԱ

جريدهٔ شرقيه
صاحب امتيازى اغوب جيولك
مرسومى ديكران جيولك (١٧٩٣)
DJÉRIDÉI-CHARKIÉ
Fondé en 1877.
Directeur-Propriétaire :
AGOP DJIVELÉGUIAN
AVOCAT
vis-à-vis la S.-Porte, No. 49

ԱՊՕՆԷ ԳԻՆԵՐԸ ԲԷՇԻՆ (ՄԷՋ, 20)

Սրանցալ վէ Թաւրա	սեմեսթրիյի	130 ղրշ.
» » »	6 ամսվայ	70 »
» » »	3 ամսվայ	40 »
Մէմալիքի էճնեպիյէ	սեմեսթրիյի	32 ֆր.
» » »	6 ամսվայ	17 »
» » »	3 ամսվայ	10 »

ԱՀՎԱԼԸ ՀԱԶԸՐԷ

Զանգզգալեան Օսմանլը ասքերի.—Գարբալարտաքի մուհարէպէ.— Իթալիա վէ Գալգան հիւբիւմքիլէրի.

Մուհարեպէ հէր թարաֆա թէքմիլ լիսանէրիւլ սէվամ իսիւրը։ Ռեամ թէպիլրէտ էկսէրլուիր վէ թաֆսիլաթը սա տրբճա եռզուրզը վէճհիլ՝ հադիգաթլն հէր Օսմանլընդն թագիր վէ սիրթիրնէ լոզրզ պիր սուրէթտէ Օսմանլը ասքերի Զանգզուլետ մուհարպէտ իսիւր վէ դարտա չզդրբլան Ինկիլիզ ասքէրինն իւերէմէնին մէն իսիւր։ Գանդն գալ պիր չէ օլմասզընը անլամագ իչէն ուրէնմէլի քի՝ եճնէպի գուվվէթի պիր չոգ զերհլալարդն սթէչի ալթընտա քէնտի ասքէրինի հիմալէ իսիւր։ պէրթապտ պէօյլէ պիր վազիյէթտէ պուլունան գուվվէթին իւերէմէնին մէն էթմէք իչէն պիր չոգ ֆէսքերլրզ վէ սայու զարէրէթ լազմ սզր։

Զանգզուլեան ասքէր չզդարան Ինկիլիզ օրասընդն մուվաֆֆագիյէթի իչէն գամանանդն գրալ Բարֆէնանդ Թէպրիք իսիւրնի եռզրլար իսիւ տէ, ոնը վազթտա Ինկիլիզ կազէթալրզ՝ կէլիպալու չէպհի ակիրէսինտէ պէօյիւք գուվվէթլէրէ թէտտիւք իսիւմէտ իւզէրինէ, հալը հազրզտաքի թէրթիպտա պազը թտանիթ էսրասընտա մէճպուրիւթ հասալ ալանզընը պիւտիրիյօրլար։ Տիկէր մէնպարտան սահիպ Ինկիլիզլերին Զանգզուլետ զալ էթմէք իսիւրնի եռզրլար։ Գանդն գալ սահիպ Ինկիլիզ ասքէրինի Գարբարտան Գալգան Գազանդ Գալ Գազանը իսիւ գանդ էնդիշէսի։ Հալպու քի, հարգ պու սուրէթլէ ուսմանլանզգան, արթզ սահա ուզուն միւտէթ սէվամը միւշքիլէչէր, գիր պէօյիւք գուվվէթլէր նէ գատտա սարֆ օլունուրտա, հարգ ո գատտա չարուգ խիթանընա էրէր։ Պիզ Իթալիանընդն չուէտ մուհարէպէյէ գարբլմասընը անճագ պու նազարէտ նազարլա թէտգիգ իսէրիզ։ գիր պու կիւն հէր քէս արթզ ազազ սուհա եռզանմագ թարֆտարը սզր, գիր էվրօբա՝ պու հարպ խիթամ պուլա՝ սենէլէրէ ընդն թանը թէնէրինէ պուլունճագ սզր։

Թիւրքէ կազէթալար պու հաֆթա Նէտանախթանդն ահվալնանէն սէ գահա իսիւրլար։ Վէնիզէլոս գապինէտինին սիւմանի իւզէ եէրինէ կէլէն կանտարա գապինէտինին թէմամէն պիթարաֆ գալանազը վէ հարպը ուսմամէտ Գալգանլարը Բարբէրզարգան ազազնանազը մմալ իքէն, պիթարֆիրդա մանդարիր ահվալի կէօրիւմէյէ պալամզը սզր։ Պու հալէր՝ վէ պա խուսուս Նէտանախթանդն հարպը ուսմամէյէ գարբլմագ իչէն էվրօբա սէվէլէրինէ իթթիֆ թէքթիֆթ պունա պիր սեւիլ թէնքիլ իսիր, հարթա նէտանախթանդն պու հարպը ուսմամէնն նէ կիպի մէնֆաաթ գէլլրզը։

Հալպուքի՝ Գալգարիթանդն պիր թարֆիզրզը մահաֆազա իթմէք արզուսը՝ էնիրէն իսապթ օլունազընտա, Գալգանլարդն սիւքիւնէթի նազարթի նազարը իւզ չալանը էհէմմիյէթ կէօրիւմէյ սզր։ Նէտանախթանդն իւզ Սրպիա, Գալգարիթանդն արզուսը Մակեդոնիայա ազազընը օլարզը մանլամշ օլմալը սզր։ Շու թարիֆիւզէրէն անլաշըլըյօր քի՝ պիրի Իբլա թարֆզընտա Մանչ սենդրնէ էնմէք իչէն վէ արիկէրի իսէ, Գարբարլարան իւերէրէն Բուս ասքէրինն եօնինի քէսմէք իչէն իքի պէօյիւք մուհարեպէ վուգու պուլշյոր վէ պունլարդն ալանզը նէրթէտ պիթարաֆ պէօյիւք թէէսիրէր իւերէ կէթրէտէգ, գիր պիր թազմ պիթարաֆ սեվէթլէր սէ սիդգթլա հէրթայանը գարբ սզր։

Իթալիա հագզնտա կազէթալարտա սէրճ օլանան թէլէկրաֆլարը կիւնիւ կիւնիւնտէ սէրճ իսիւրզը։ Ավթրիա իւլ Իթալիա պէնիսնտէ հէնուզ միւզքէրթա սեվամ օլունուր, վէ Իթթիֆագը Միւսեւլեսի թէչքիլ էթմէք իթիպարլա ավթրիա գարբը չզդաճազընտա էթթամա պէյան խիմէտքտէ սիր։ Հէր հալէ Իթալիանընդն վազիյէթի չիւպհէսի օլմազը պէրպէր, հէնուզ գաթի սուրէթտէ անլաշըլմազընդա էհէմմիյէթօրզ միւսաուէմէլէր օլմազտա սզր։

3.— Տիկէր մէպհէլէրտէ չալանը իշար պիր չէյ հազ սզր։ (Մ)

Գանգգասիաա միւսաուէմիկեր — Էրզրում, 23 Ապրիլ. — Օլթինն զարզը էնենուպիսինտէ Գալ Գազազը իթթիֆաք մէթինտէ Բուլարդն պէօյիւքէ իբրա իթթիֆքլերի հարքեթթը թէտրուզիյէտ չիտէթլի վէ մավաֆֆագիյէթի մազդպէտ խիմիրի մէզտիթը սիլսսիրէնինն հարքեթթը ասքերիյէտ գաստր նէվմիտանէ օլզրզընը գապու իթմէք լազզմ կէլիյոր։ (Թանին)

*** «Ն. Ֆ. Բրէսէ» կազէթասը Զանգզուլետ իրազ խիլէն սիլսսէթ նազարնտան հարիզ օլաուզը էհէմմիյէթէն պահ իթթիկի սրբտա աթիէքի մէթթէքտա պուլունզրզր. «Զանգզուլետ եռնիւնէքի Օսմանլը մուֆֆէրիյէթինն էհէմմիյէթը ասքերիյէտ գաստր էհէմմիյէթը սիյասիյատ ո պէօյիւք սիր. զարպ սէվլէթլերի Սթանպուլ գարզը պիր ալիքէր իսրասընտա չալզընզրզրը վէ պու հարքեթթը իսրայա պաշտասրզրը զէման պունզրզա հանը մազտէտի թարգիպ իթթիֆքլերինի սշիքտար պիր սուրէթտէ իլան էդէմմիյէր իտի։ մէթթէֆիդլեր եռզընզ Տէրսասէթ վէ Գազազը Բուսիայա վէրմէք իչէն Բուսիայա վէրմէքլերի վասը իչիս իթթիֆքլերի սէրիրիմէտէ սիր։ Բիւթէր Ամանը թարֆզընտա թէպլիզ իսիլն պիր բարարը նիհայէթտէ. «Պու մանհարպէտէ օրասը վէ ասանանդն զայիքը հարքեթթը ասք՝ բիյնինն մահիրթի նիհայէթտէ վասիմ սիր» է նիյոր։ (Թանին)

*** Ճենովասան «Ն. Ֆ. Բրէսէ»յէ էնգիլէն պիր թէլէկրաֆնամէտ ալնիրյոր քի. «Մէպուսլարվէ կազէթաճրլարբրլա. մէնթօ զարիօրլարընտաֆրանսզ նազրրլարընան Վէվէմանի իւլ Օկանեօրա Սթնասան վարիա օլան վէ Տէրսասէթանն վիրուա իսէն ֆենա խազէրլերի պիր ազ սահա խաֆիֆ պիր սուրէթտէ վէ ֆագթ եէնէ էսա իթիպարլը թէլիա իսէն թէլէկրաֆնամէլերի կէօսթէրէրէգ օնլարան իլազանթ իսթէնէտէ սիրլեր։ Կէրեկ Վէվէմանի վէ կէրեկ պահրիյէ նազարը Օկանեօր վերթիլերի ճէվազլարտա պու խազէրլերին չէրարտա մախսուս իթթիֆթէրվերլիքէնն նէյեթ իթթիկիր» սէօյլէրէք սահա միւթերիհանէ օլան վէ իլզալ օրասընդն Գապա Թէլէպլերի Թէկիրճէլի մէվզրը մահաֆազա իսէպիլէկէկնի միւպէրեն պուլունան Ինկիլիզ հարպ բարարընդը էրալ էթմէքտէ սիրլեր։ Նազարլարը ֆիքրինէ կէօրէ, ժէնէրալ Տամասան լոյԹԹէզլիլ օլան ինաթը Անտաօլը սահիլնանէ գարալա ասքեր իսրաթը խաւասընտա թէսսաֆի խարին միւքիրթը էլպէթթէ թալասպիլէճէք իմիշ։ Մէպուսլարտան պէրի նազրը Օկանեօրա Զանգզուլետ Օսմանլը պաթարիյէլերի Թարֆզընտան իչբա խարին թէշ նէթիճէսինտէ Ֆրանսզ սէֆալինը հարպիյէսինտէ օչելան բախնելերին մահիմ օլաուզ օլմասընդը սորսրը զէման, Օկանեօր՝ պունա գարը հիշ պիր ճէվապ պուլամմըշ վէ իքի էլիլե գուլագլարը Թզդասընդ սանրա զորիօրտան գալզրզ կիթմիշ սիր։ (Թանին)

*** Աթինտա պուլընան «Լոգանճօլիզր» կազէթասը մախապիրինն իս Թիպարարթը կէօրէ, միւթիկիքլեր Թարֆզընտան եէնիսէն Զանգզուլետ գարը իչբա խարին մէպուսլարվէ կազէթաճրլարբրլա. մէնթօ զարիօրլարընտաֆրանսզ նազրրլարընան Վէվէմանի իւլ Օկանեօրա Սթնասան վարիա օլան վէ Տէրսասէթանն վիրուա իսէն ֆենա խազէրլերի պիր ազ սահա խաֆիֆ պիր սուրէթտէ վէ ֆագթ եէնէ էսա իթիպարլը թէլիա իսէն թէլէկրաֆնամէլերի կէօսթէրէրէգ օնլարան իլազանթ իսթէնէտէ սիրլեր։ Կէրեկ Վէվէմանի վէ կէրեկ պահրիյէ նազարը Օկանեօր վերթիլերի ճէվազլարտա պու խազէրլերին չէրարտա մախսուս իթթիֆթէրվերլիքէնն նէյեթ իթթիկիր» սէօյլէրէք սահա միւթերիհանէ օլան վէ իլզալ օրասընդն Գապա Թէլէպլերի Թէկիրճէլի մէվզրը մահաֆազա իսէպիլէկէկնի միւպէրեն պուլունան Ինկիլիզ հարպ բարարընդը էրալ էթմէքտէ սիրլեր։ Նազարլարը ֆիքրինէ կէօրէ, ժէնէրալ Տամասան լոյԹԹէզլիլ օլան ինաթը Անտաօլը սահիլնանէ գարալա ասքեր իսրաթը խաւասընտա թէսսաֆի խարին միւքիրթը էլպէթթէ թալասպիլէճէք իմիշ։ Մէպուսլարտան պէրի նազր

լար։ Տիւմնն սէֆարը հարպիւսի իսէ, գաչանլարը հարպա իշատ իչէն իւզերլերինէ աթէչ ալար։ Ֆագաթ կէօրթիւ քի, պիր չէ եարմագ միւմքին անէրլ։ գաչանլար պիր տիւրիւ կէրի աէօնմէյորլարը։ ագչամ գարանլըղընա մավունլար եէնէ սահիլ աէօնարիւլեր, վէ աէնիրէ աէօգիւմիշ օլան ֆիրարիւլերի թօգլամագա պայլարլար։ Տիկեր թարֆան ա թէբելերաէ միանէնէագ մէվզալարա թագիա իսիմիշ օլան թօգլարըմզդ պու ֆիրարի մավունլարը ապթէչ թուանագ բեգ չօղլարընը պարթըմլար ալար։ Աբթզգ գաֆեր վէ դարեկէ էնրագ իսիմիշ իսի։ ասքերիմիզ կէնէ սարթ 2½-3 բաասելերինաէ մէվզալարընա ավաէր իթաի։ Հէման պուլունաբզդմ թէբէանն աշաղը ինիբեգ գաղիւերեէ գավուշարմ։ եարը պէլեբինէ գասար աէնիզ կիրէն վէ բալանալար պիր թարֆաա, եւգինաէ վէ կեօզեանէքի գան ֆիազիչելերինի եըգայան գաղանֆէլեր պիր եանա։ պունլարան պիրի աէյօրաը քի, «Աբթզգ եալեմ աէ գամմ եէմմ։ հէյ գապիթլերիմիզաէն Ալլահ բաղ։ օլաուն... բեգ եավուզ չարբըլարը»։ Գարահարալը Մուրատ նամընակի տիկեր պիր գազի աէ չեալե աէօյլեմիշ տիր։ «Ադգասաշ, պէն օլազճա պիր չօգ մահարէպէե կէրամի։ Ֆագաթ պունան ատա թաթլը պիր մահարպէ իչէնաէ պուլանամասրմ։ Վալլահ, տիւմնան գաչամաբ ինանա չօգ խալ կէլէր։ Չպաղդ գաչան տիւմնաէն աէ պէն հազդ իթէմմ։ Ինանանը գարչըշընա օլա օլա չարբըլանագ տիւմնն օլարա, ատա գիրաէ լեզգեթ ալբը։ ամանուզան հանի ատարը սա վար հա՞։ Գագ իւլք չարբըլաղընմզդ չապագ արգա չէվիրաի, օնան արգասաքլերի եէր ատյանարլար ամմա, եվվել Ալլահ, օնլարը սա եիւզինէ չէվիրաիք։ Ալլահ անն ու աէվլեթէ զավալ վերմէսին։ աէվլեթ պապամզդ եէնէրաի, իշերաի։ գարասաշ, ինանա ասղար պու կիւն իչիւն... Գու գավկա՞ պաղա տիւրիւ գավկա՞։... Ալլահ զաղիթ խանարարդմզդան, պապարարդմզդան բազի օլան. օնլար պիղէ աէրլերաի աէ ինանմազարդ։ գապիթլերիմիզ աէ եավուզ չարբըլար։ Արդասաշ, պիզիմ պեօլիւգաէ եարալանմասդզ գապիթ գալմասը։ Էգիրա սա եէր սայանար հա՞։... Հանի քէնարմի եօյմեգ կիտի օլմասդն ամմա, հէմէն 8 9 քիշիի սարլարդմ։»

ԻԹԱԼԻԱՆԸՆ ՎԱՋԻՑԵԹԻ

ԲԱԲԱՆԸՆ ԷՆՏԻՇԷԼԷՐԻ

«Սթամբա՝ Բաբանը՝ Իթալիանը հարպա իշերարքընը պիւթիւն Եվրոպա ապրանքներն աէվլեթլերինէն պիրպիրիւլե մլեճասէլեւե կերիշմեարնի մլեթեզամանը օլմասը ճիւհեթլեւե պեօյլե պիր չեւեն վաւզանինաէն ասն աէրեշէ ենանչե իթալկինի քէնարխնի զիյարեթ իսէն պիր զարթա սեօյլեալկինի եազդյոր։ (Մ.)

*** Ամսթէրտամա նէյր օլանան «Հանանեպլոթ», սեյր. «Իթալիանը Իթիլաթը Մլեսէլլա Թարաթնը Թուքարա էակի մլեթեքնիզլերինէ իլանը հարպ իթմէսինի՝ քէնարխնաէն պեգլենէնէն թեմամդյար ազսի պիր հարաքեթ թեչեքլ իսէր։ Մա մաթիկի Իթալիանը վազիրլերինաէ ատա չեարարա պեօյիւբ պիր իկիթալա թեչազը իթմէք վէ Իթալիա պու պապատ պիր գարար վերինէնէլ զատար գալ ու գալատ պուլընմամազ իչապ իսէր։ Ալեմանլար Իթալիանը վերեէկէի գարարա ատազ գանլարզդա պեգլեթիկի հալե, «Սեգալոնը Լանարա մաբասզիրի պիթիւն ինկ. նազալարընը Իթալիա չէվրիլիկինի իլար թիյար։ Ալեման կազեթլարը Իթալիանը վազիրինաէն պատ վէ Ալեման սիյատի բրեմալար Գալեր օրասընը թեմարթգսիզ պուլընմասրզդարը գալատ ալարար։ «Գիշ բրեմալը աեվլեթիմիզ գարալը էմին օլասղմզդ կէպ, պունլարը ուզան միասեթ հէր սարիւիւ իկիմալարը նազարը իթիպարա տատրարզ, սա կէօրէ թեատրիքաէ պուլանարզդարընա գանիրզ։ Սօֆիասան Գերլին «Լօյա» կազեթասրնա պրիսերիլիկինէ կէօրէ, Կարբալարէրէ սարիր եարբան մերասիմ էանասընա Ղարպի Կալցասասաքի վազասան չօգ պահս իսիրմիշ տիր։ Մերասիմաէ հազդր պուլանան Ավաթրա վէ Ալեման մազաֆֆերիլերինէն թեեսրի տրեքնա պուլանարզդարը կէօրիւրլեր իսէ։ Իթալիա մէհիրա մեպասանընը թեեսրիրը քիւարընա գարար վերիւեէկէի գանն օլանդյոր։ (Մ.)

*** Բոմա Ավաթրա սեֆիրի Գարան Մաչիո՝ Իթալիա խարիֆիւ նազդրը Մ. Սանինո իւլ կէօրիւրմիշ տիր։ Ալեման սեֆիրի Մ. Գիւլվէն քանթիպ սանրա կէլիպ Մ. Սանինո իւլ միւզաքերե իթմիշ տիր։ (Ի.)

Մ. ՊԻԼՕՖ ԻԼԷ Մ. ՍԱԼԱՆՏՐԱ ԱՐԱՄԸՆԶԱ ՊԻՐ ՄԻԼԱԳԱԹ

Գու կիւնքի «Թ. Էֆքեար» պիր Իթալիան կազեթասընասն պէր վեէկի սաթի նազլ իսիյօր։ «Մէվզեքեթլերինն մէնաֆիի հազիգիյէնիսէն, միլլեթլերինն Թարիխ գարչըսընասրքի նամասընասն զրասէ չասխ մէնֆասթլարընը սիւրինէն վէ պէնաէն ալեհ Իթալիաը զորլա վասիմ ազզակլերէ վէ նամասսըզդա սեվգ իթմէք իսթեյէն պիր զիւմբյի մախասսաէ էլան կիւրիւթիւերասէն, Քարիքաթասան վազ կէչմէյօրլար. մասաֆիյե պիրինն պու Քարիքաթասա բազմէն Իթալիա հիւքիւմէթինն սան զէմանլարասա օլաբ պիր ազ իասաէլի իթիասլ իսէրեք հալ ու մէվզաբն էհէմմիյէթինի Քազիր իթաիկի աէ հիսա օլանմայօր աէյիլ, հիւքիւմէթին պու սուրեթլի մասազալ պիր աէվբյի սիւքիւնեթե կիրմէյ օլմասընասա իսէ, բրենս Գիւլվէն բեք չօգ յասխլ ու թեեսրի օլասղընա չէկգեմ իսիլմէմզ։ Միւշարիեյե մալիսմ օլասղը իւզրե պունասան պիր գալ կէն եվվել Իթալիա հիւքիւմէթինէ վերասիկի չիֆահի պիր նասթասա վազիյեթին թավզիհինի թալիգ իթմէյ իսի։ Գիշմի խասսասի մալիսմասա կէօրէ, բրենս՝ ասրը զամանասա Մ. Սալանտրա իւլ աէ կէօրիւյմէյ վէ բեք հեյեճանլը օլասղը սեօյլենէն պու միւլազաթան իթալիասա զիհնլերին թեքքին էյնն ալրբեա թեեսրի կէօրիւմէյ տիր։ Բրենսին պու միւլազաթասա Մ. Սալանտրա իւլ աէ կէօրիւյմէյ վէ բեք հեյեճանլը օլասղը սեօյլենէն պու մի